

داره هنر

باب طالی جاده سندہ دائرة مخصوصہ

آبونہ سر اعلیٰ

عمالک عثمانیہ دہ سنہ لکی (۶۵) ، الی
آیلی (۴۵) غرو شد، عمالک اجنبیہ دہ
سنہ لکی (۱۷)، آلق آیلی (۹) فرانقدار.
[ایضاً : نسخہ سی الی پارہ، آلق آیلی
بر جلد، هر جلد ۲۶ نسخہ در.]

امدادات

﴿ آبونہ بدی پشیدندر،
﴿ آدرس تبدیلندہ قرق پاره عمالک
پول کوندرملی در .

﴿ مسلکہ موافق آثار مع المعنیہ
قبول اولنور، درج ایدیلمہ بن یازیلر
احادہ اولو نماز .

دینی، علمی، ادبی، سیاسی ہفتہ لق مجموعہ اسلامیہ: ر

جلد ۱۰

۵ شعبان المظہم ۱۳۳۱ بخششہ ۲۷ حزیران ۱۳۲۹

عدد ۲۵۲

نتیجه‌سیدر. فقط بو تحولات نه صورته حصوله کلش، غرب نه بولده و نه کبی عواملک تأثیریله ؛ کاملاً نه کاملاً قوشمش، ساحة ترقیده غرب‌بلیزه رهبرلک ایدن بیوک دماغلر نصل جایشمش و نه کبی وسائله خلقک انکشاف فکری‌نی تأمین ایتشدر؟ آور و پانک و نکین و دربا فقط زهرناک چیچکلاری حقیق و فائدلی شکوفه‌لردن نه صورته تفرقی ایدیله بیله جک؟ ایشته بونلر مغلق اولدقری قدر بزم ایچون سریعاً حل ایدلکه محتاج بر طاقم مسائل حیاتیه‌در. بومسئله‌لری حل ایدرک ملته شاهراه سلامت و ترقی کشاد ایده جک منفسکر دماغلره، او ترقینک صفحات تعالیسی نصویر ایده جک فیاض قلمیره احتیاج وارد. بوظیفه، لاعل التیعن هرکسک ایها ایده‌میه جکی قدر آخر و مشکل برایشدر.

شرق آکلامش، علوم و مدنیت شرقیه‌نک غواصنه نفوذاش. اخلاق و عنعتان ملی مزی دریندن تتبع ایده‌بیلمنش متفکرلر غربی کزملی، غربک آثار مدنیه و صنایعی‌سی، مؤسسات علمیه و فنیه‌نی، اخلاق و اعتماداتی پرستشکار و قاشمش بر کوزله دکل، مدقق و تقدیکار بر نظرله تتبع ایتمید. که محصلة فکری‌لرندن ملته امین و نوری بر طریق مستقیم آجیله‌بیلسوون! بوکی اعظمک نتیجه تفحصانیدرکه بزم‌غربی ماهیت اصلیه‌سیله کوستره‌جک، آوروپادن نه کبی خصوصاً‌نده استفاده ایمکلکم لازم اولدینی بیلدره‌جک. آوروپا‌لری زهاره قدر تقیید مجبوریت‌ده بولندی‌غمزی وقوفکار و نقاد بودها ایله تعین ایده‌جکدر. آنجق بوصورته درکه ملته ساحة تکامله دوغری بر خط حرکت کوستره‌بیلیر.

بر طرفدن کابوس جهالک کنیف و ازیجی هنایی آتشده ایکله‌ین. دیکر طرفدن عطالت و فالتك خوین دیشلری آره‌سنده دیدیکله‌ن بدبخت یوردیزک یوقسو-ولقلرینی، متورم کنله‌منک بر نفیخه زندکی به اولان احتیاجاتی دوشون‌دیکمز ایچون بودجه‌منه نسبه پک بیوک بر فدا کاراق اختیاریه آو و پایه متفکر بر عالم کوندرمه که قرار ویردک و بومهم وظیفه‌ی غزه‌من هیئت تحریریه‌سدن فاضل محترم فردیک، افندي‌یه تو دیع ایستدک. قارئین محترمه‌نک غزه‌منه قارشی کوستردکاری توجه‌هات بزم بوصرفی تشبتانده بولنق جساری بخش ایدیور. امید ایدیورزکه ملتک سعادت وسلامتی دوشون هرمسلمان بو کبی تشبتانک عقیم قلمه‌سنه رضا کوس-ترمیه‌جک والدن کلدیکی قدر بزم‌له توحید مساعی‌یه غیرت ایده‌جکدر. فریدیک افتدی کجن‌هشته صالح کونی مارسلیاطریقه‌یه پارسه متوجه‌آ سحرکت ایتشدر. اوراده‌کی تبعاتی اکمال ایتدکدن صوکرا ان شالله لوندره‌یه‌ده کیده‌جکدر

فریدیک افديزک آثاری او قویانلر، کنیدیلریزک بو ایشك نه قدر وقوفکار و فاضل بر اهلی اولدقلرینی تصدیق ایدرلر. قطبیاً امید ایدیورزکه فی و فلسفی مصاحب‌لرمؤلف فاضلی معلوم اولان اسلوب بدیعه‌نماییه بزم‌ه غربک آفاق عرفانی آچه‌جق، سرائر ترقیاتی کشف ایده‌جک، سونوک و امیدسز کوزله‌ر برجهان علم و عرفان. متعدد آیاقله‌ر بر شاهراه تکامل کشاد ایده‌جکدر. ومن الله التوفيق

قرآن کریم يالکز حضرت عیسی‌انک دکل دیکر نیجه اینیانک ده
قدیری ترفع واعلا ایتشدر. ذاتاً اینیای سالفه حقنده اک طوغزی
خبر ویرن اک مونوک کتاب قرآندر. هر ایکی طرفک ائنه بولان
کتابلرک تدقیق موثوقیتله مقایسه مندرجاتی انسانه حیرت ویرد. لکن
«لانفرق بین احد من رسنه» (بزم‌الله‌ر رس‌والری بینی تفرقی
ایته‌یز. بقره) آئی میدانده ایکن عیسی‌ی جمیع اینیادن تمیز و تفرقی
ایتش اولدینی حقنده‌کی ادعا کز مسموع اولماز. سوره مریده بعض
انیا حقنده ایان بیوریلان او صافی ایراد ایده‌مده کوریکز. «یا یحی
خذالکتاب بقوة و آتیناه الحكم صیبا و خنانا من لدنا وزکوه و کان تھیا
وبرأ بالدیه و لم يكن جباراً عصیاً وسلام عليه يو ولد ويوم يموت ويوم
يبعث حیاً» (یا یحی کتابی قوت ایله اخذ ایت بزم‌یحی‌یه صبی ایکن
حکمت اعطای‌ستدک. نزد الوهیتمزدن اک رقت قلب و خلقدن مدح
وئنا ویردک، تقو ای کنیدینه اشعار ایدنی. والدینه اطاعت و احسان
ایدوب اطاعتنیز و عاصی اومادی، طوغدینی کونده غمز شیطاندن،
وقاتنده عذاب قبردن، قیامتنده خوفدن سالم اولدی). ابراهیم حقنده
«انه کان صدیقا نیایا» موسی حقنده «انه کان مخلصاً و کان رسول‌ا نیایا»
ادریس حقنده «انه کان صدیقا نیایا و رفعناء مکاناً علیاً» بیورلشد.

«زیرا جمیع کتبک شهادتیه و شهادت صریحه ایله و قرآنک دخی شهادتنه
کوره هریسفه‌بر و بجز کنایه ای‌لش و توبه ایتسی او زرینه الله آئک کنایه یوکنی
و تفرقی ایتشدر.»

صرفات دینیه :

خطبه‌لر

کنایه بولی طاسبانه هفته فطیم

«مابعد»

«ایمی نوع بشره بر وصی نصب و تعیینی بمحاب ایدن سبی او کونیش
اولدیگزدن مساعده کزله بوصینک کم اولدینی سزه خبر ویه‌یم. وصی عیسی
السیحددر. روح الله و آنک کل‌اسیدر. نطفه بشر اولانزین روح القدس قوتیه
کنیدیسته حامله اولندی. بوانسان کامل او ایوب طبیعت خاطئه‌دن و علی‌الحضرم
خطا کار طبیعتدن نشت ایدن افعالدن معمصومد.»

عجا بو انسان کامیه طبیعت ایله والده‌سدن انسقال ایتمیدی؟
البته طقوز آیی رحم مادرده آنک قانیله تربیه اولدی؛ آنده‌کندو سنه
انقال ایتمی لازم کزی؟ آنی الله کنیدی روحیله تائید ایتدکنند
مصنون قالدینی ادعا ایدرسه کز آدمی ده کنیدی روحیله تائید ایتدیکنی
بیان ایدرم.»

«ای اخوان، سزه جائزه که بونی قرآن‌دن او کره نه-کز، زیرا قرآن
نه قدر چوق دفه مسیحی تمجید و قدرینی ترفع و الا و حق آنی روح الله
وکله‌الله، تسمیه ایتش و آنی بتون ادوار جی‌اتنه بشردن و جمیع اینیادن تمیز
و تفرقی ایتشدر.»

طوغريسى بالذات الله او لدېنى ادعاسىنده بولۇڭىزه نظر آله اىچون اوپىلە نفسى فدا ئېمك، ئۇمك امىر مستحبىلدر ؟ بۇندر اللەه افترادر . « هەركىم آكا ايمان ايدرسە خلاص بولور و آكا ايمان اتھىن حكم او لۇر واللەك غضىي الى الابد آنك او زوندە قالور . »

كىرچە حضرت عيسى بىزى ذىشاندر آكا ايمان اتھىن حكم او لۇر واللەك غضىي الى الابد آنك او زوندە قالور . لاكن بوكون آكا ايمان اتھىك خلاص خصوصىنده كافى او له جىنى قبول ايدەم . زира آنك شريعت مقدسەسى ضبط او لەقىزىن دوچار تحرىف او لمىش وامتى توحيددىن تىلىئە عدول ايمش او لمىغىه توحيد حقيقىي تعلم ايدن بى شريعت جىديدە كلىشدە ئەنلىرى خلاص او لمىقدە آنى تصدق اتھىك شرطىدە . سکرە اخترە ئىنانق و عمل صالح ئىشلەمكىدە لازم كلور . بۇنى ياخادقىن بىشقە عيساينى الله اتخاذ ئىدىنلەر حقىندە نەدىمەلى ؟ دىرسە كىز بى سؤالك جوابى قرآن كريم اعطا ئىدىسۈر : « لقد كفر الذين قالوا إن الله هو المسيح ابن مريم لقد كفر الذين قالوا إن الله ثالث ثالث . . . وان لم ينتهى أعمى يقولون ليس الذين كفروا منهم عذاب يوم » (اكر عيسا يە بوپىلە الوھىت اسناد ئىدىنلەر بى سوزلىرىتە بى نھايىت ويرمىزىرسە آنلاردىن بىپىلە كفر او زوره قالانلارە شىدىلى جىزالى واردە) « ما المسيح بن مريم الارسول قد خلت من قبله الرسل » (مريمك او غلى مسيح دكلى الا بىغمىبردە ئەندىن اول چوق پىغمىرلە كلوب كچىشىدە . سوزە

« بوکا بناء - ایشته د بانک کناهی رفع ایدن الاهک قوزوی (یعنی فدیه به مخصوص ذبح عظیم) دیو بیورلشدرا . »
خطبیک بو کلامی محتاج توضیح ایساده بشیوه جه موضوع بحث
الده حکم زدن بوراده تفصیله کریشلمه مشدر .

« کذلک بزیرا اللهك خلاصه باعث اولار عنایتی جمله آدمگاه ظاهر اولوب
بزی تربی ایدرکه فسق و دنیا شهو قلریخی رد ایدهم و بودنیاده عاقلانه صالحانه
و تقوی او زده یاشایه لم - دیو بیوردلشدر . »

بالکفر بوقدرمی ؟ دها نهار بیورلشدر : از جمله حضرت عبادن
نقاً قرآنده « یا بني اسرائیل اعبدوا الله ربی و ربکم انه من يشرك بالله
فقد حرم الله عليه الجنة وما فيه الدمار وما للاظالمين من انصار »
(ای بني اسرائیل نم و سرزک ربکنر اولان الله عبادت ایدیکنر ،
زیرا هر کیم الله شرك ایدرسه الله جتنی آکا حرام ايلر ، آنک
کیده جگی بر جهنمندو ؛ نفس لرینه ظلم ایدنلر ایچون هیچ بر
یارد مجی بوقدر . مائدہ ۷۵) بیورلشدر . وینه قرآنده « ولقد يسرا
لقرآن للذکر فهل من مذكر » (بز نصیحت اولمق او زره قرآنی ییسیر
ایتدک هیچ بر اتعاظ ایدن وارمی ؛ سوره قر) بیورلشدر . لکن
بونلری کوره جک کوز ، ایشیده جک قولاق و علی الخصوص اکلایه جق
بر باصرت ایست . از جمله ای خطیب نصرانی ، سر بونلری نظر عبوره
آله ایدیکنر اویله کندیکنر . وصی آرایوب طورماز ایدیکنر نه یا پالم
« من یضل الله فلا هادی له » (اول کیسیه یه که الله توفیق احسان ایمه یه
آنک ایچون بر هدایت ایدیجی بولنماز . اعراف ۱۷۵) .

اوْت ا تصدیق ایدورز که الیکنر زده بولنان عهد عتیق و جدید کتابلرنده
اندیای عظام حضراتنه غیر لایق پک چوق احوال اسناد ایدملشدرو
لکن اشبو اسنادات مذکور کتابلرک درجه موئوقیتلرندن زیاده برشی
افاده اینهز . قرآن کریم ایسه اندیا حضراتی دامعا لسان تجیل ایله یاد
ایتمشدو . حضرت آدم کبی بعضیلری حقنده استعمال ایدیلن عصیان
کله سی ایسه «حسنات لا برار سیئات المقرین» قبیلنندن وزلات نو عندهندرو .
تبه ایله رفع ایدیلن کنا هنر دخی هیچ او لما مش عد او لنور .
تبه ایله کلنجه آنک حقنده توبه واستغفاره و زمان ولا دنده شیطانک
آن او کندره ملش اولدیغنه دائئر هیچ برشی ذکر او لمیور . «
دوستم نه سویلیور سین ؟ قرآنده دیکر اندیا حقنده ده زمان ولا دنده
شیطانک او کندره ملش اولدیغنه دائئر برشی ذکر او لمیور . بالعکس بالاده
کورلدیکی او زره آنلردن بحی علیه السلام حقنده طوغدیغی ، او لدیکی ،
حشر او لدیغی کونلر تحت سلامتده بولندیغی بیان بیوریلیور .

«با بکس بونلرک بیرینه والدنه سنک رجىنده حامله قالمه سندن اعتبار او دنیا يه کالدي يكينده
و بالجمله ايام حیاتنده الله آنی روح القدس له تأیید و تقویه ايتدی واو کامل و قدوس برو عمر چيزي دی
شولولری ديزاتدی قابلری احیا ايتدی، مرضله شفاويودی، کناهملری عفو ايتدی،
انسانلره الله نت مشیخته را باد تھی تایم ایلدی، او کرتدي يكىنى بالفعل اجرا ايتدی.»
اوت ۱ حضرت عيسى او لو العزم انيای عظامه ندر، الله نک اطف
وعنایتيله بوديد کار يکارزی و بلکه دها زیاده سنى يايپئش او له بیلور. هیچ
بر مسلم بونی انکار ايتمز. لکن بزر رسول اکرم حضرتلىرىنىڭ قبل البعثه
زوره لرده كىزدى يكىنى و زورلده امرار حیات ايتدى يكىنى تقصى بلا ئىلە ارائە
ايده بیلورز. حضرت عيد ئىك كىنجلەكى حقىنده ايسە انجىلە مندرج
و اودخى قالقوپ و كېچەلەن، «صوم ایله والدنه سنى آلوپ مصەرە كىندى
و هيردوشك وفاتىه دىكىن او راده قالدى»، (متى ۲ باب - ۱۴)
فقره سندن بشقە برشى يىلىنىمۇر. بىرا انه وقته قدر او راده قالدى و نصل
امرار حیات ايتدى بوكا دائر انجرىلار درجه سندە او لسوں حائز و ثوق
بر معلومات وارمیدىر؟ سىز حسب الدا... امل و قدوس برو عمر چيزي دى يكىنى
ادعا ايدييور سكىز، بىزده حسب الاسان، بوكا برشى دىمەيز. لکن بى
وثيقە تارىخى طلب ايدين او لورسە سىز و بون ارائە ايده بیلورمۇ يىز؟
بورادهه انجىل شوقراتى تىكارى دن كەن ئى آلمىيورز دا بن الانسان
كلدى هم يرهم اىچىر و اشتە بوغازىنە تابع مېخور برا آدم كەن كىلىرك
و كەنەكارلرک دوستىدز دىرسكىز.... و اشتە اول ھر ده كەنەكار برقادىن...
آرقە دن آياقلرى يانىندا طوروب آغلا يەرق آقاقلرىنى وزىاشلىرىلە
اصلاتىغە باشلاadi و آياقلرىنى باشنىڭ صاجىلە سېلوب! مرک خوش
رايچەلو ياغله ياغلاadi»، (لوقا باب ۷).

« وختام حیاتنده اللهک مشورت از لیه سنه کر . کندی نوع بشرک
که اهلی ایچون کفارت اولاق او زره تقدیم آند . »
کرا آبیان ایتدیکمز و آتیا کو ستره ج او زره نوع بر اینا هله
ایچون کفارت اوله جق چوق طریقلر و در اویله حضرت عیسائی
کندی فدا ایتمسه حاجت یو قدر ؛ فدا ایتمسه سکا بکا فائد یو قدر .
بواساساً بر طریق مشروع اولمادینی کی ؛ سر عیسائی ان الله و دها

نظر آ مسلمیندە بیک بشیوزدە برجرم صادر او لدینى حالدە عوام نصارادە سکز يوزدە بىر ، رهایىندە قرقده بىر صادر او ملقدە ايمش . چونكە بۇ وصى شرعى مسئلهسى البتە عوامك رهابىن قدر معلومى دكىلدر . حتى احتمالكە بۇ عوامدىن اخفا او لانور برقا عددە مذهبىيە او لسوزدە اهل اسلامى تشویق اىچون ميدانە قونىش بولنسون . لكن بن ازمير بدایت جزا محکمەستك استا اسىيقلرى يە باز ورمدە بالادە سو يلىكىم نسبتك حقيقى تماماً كوشىزە مەدىكىنە ذاھب او لىپورم .

ارباب معاصی ایچون موجود چارهٔ صلاح و نجاتی بیاندن اول انسانک
لصل بر امانت کبرایی حامل اول مدینگی کوستره رک تحت و صایته کیر مسی
مکن اولوب اول مادینگنک تقدیرینی ارباب مطالعه‌یه ترک ایده جکم.

« دوام ایڈ، جک »

فِقْرَهُ وَفِتْنَاهُ

فقہ و عیارات اسلامیہ نامخنثہ:

١٧

اصحاب کرام حضراتی پیغمبر فند مزدن تلقی بیورد. قلری وجہله
با هضا یا الکنز « عمره » نیتیله، با هضا یا الکنز حجج نیتیله تلبیه ایدوب
احرامه کیردکلری کی، با هضا هرایکیسی بر سفرده جمع ایتدکلری ده
اولوردی . یا الکنز عمره نیتیله حرم او لانله « معتمر » ، یا الکنز حجج
نیتیله حرم او لانله ده « مفرد » دنیلیوردی . هرایکیسی بر سفرده
و بر احرامده جمع ایدنله « قارن » ، آیری آیری احرام مرده ادا ایدنله ده
« ممتع » نامی ویریلیوردی . مفردک حجی، « حج افراد » ، قارنک
« حج قران » ، ممتعک « حج تمتع » ، نامنربله پاد ایدنلیوردی . با هضا
« تمتع » تعییری لسان شارعده اولدینی کی یعنی الاصحاب دخی « قران » ده
اطلاق اولنوردی .

بواوج درلو حيجلردن هانكىسىنىڭ افضل او لدېافى حقىندە يىن -
الاصحاب اختلاف ايدىلىشىدە .

فخر کائنات افندیزک حیجه الوداعده مفرد ایدو کنه قائل اولاندر
افرادی ، ممتع و باخود قارن اولدیغنه قائل اولاندرده متع و باخود
قرانی ترجیح ایدرلر .

صحیح مسلم، صحیح بخاری، سنن ابن ماجه و سائر کتب معتبره ده
تخریج اولنان آثاره نظرآ ام المؤمنین حضرت عائشہ، جابر بن عبداہ،
ابن عمر، ابو بکر، عمر، عثمان و سائر بعض اصحاب کرام حضراتنک

ای اخوان دین ! خطیب نصرانیت افاداتنی کوردیکنزا . خلاصه سی انسانک فطرت سلیمه سی طبیعت ائمه یه منقلب اولدیغندن الله اني تخلیص ایچون بر چاره بولش که آکا بروصی شرعی تعیینندن عبارتدر . عجیبا بوتدیر بولندقدن حسکره فطرت سلیمه سی عودت ایتمشی ؟ آندن فطرت سلیمه سی ایحاججه آرتق کناه صادر او لمیورمی ؟ البته خطیبمز بویله بر ادعاده بولنه ما ز؛ زیرا بداهته قارشو سویلش اولور . خرستیانلقده طبیعت ائمه نک فطرت سلیمه یه انقلابی نظری و حتی فرضی برشیدر . ینه آنلر کویا طبیعتلرنده هیچ تحول واقع او لمامش کی هر دلو معاصی یی ارتکاب ایدرلر ؛ لکن بونک کندیلرینه ضرری او لماز چونکه بو معاصی کندی حسابلرینه دکل وصی شرعیلرینک حسابنے قید اولنور . وصی شرعی قانی دوکه رک نفسی آنلر ایچون فدا ایتمشی ؟ ایشته او نک ایتدیکی شو ثواب بتون چلیپارستانک میزان اعمالنده کفه حسنه ناته وضع اولنور . آنک شو عمل صالحی خرستیانلرک مالی اولور .

بزم افاده منزک خلاصه‌سی ده انسانلرک فطرتنده هم سعادته همده شقاوته استعداد وارددر. بواستعدادی موجینجه آنلرک بعضی‌سنده صلاح، بعضی‌سنده فساد علامئی ظهوره کلور. بواستعدادلر توبیه ایله یکدیگره تحول و انقلاب ایدر. شقاوتی بالکلیه سعادته، نفسانیتی روحاپته تبدیل ایدنلر باغير حساب جنته، عکسی حالده ینه بلا حساب ناره داخل اولورلر. حسناًی غالب کلنلر بلا عذاب اهل جنتدر. «فاما من ثقلت موازینه فهو في عيشة راضية. سورة قارعه». سیئشانی غالب کلنلر ایسه جناحتی درجه‌سنده دوچار عذاب اولدقدن صکره نائل جنت اولورلر. انسانلک فطرتنده کی شقاوتی سعادته تحویل ایچون ایحباب ایدن تدبیرده بزم فکری‌یز خطیبک فکرندن بسبیتون متفاوتدر. و سهولت نقطه نظرندن تدقیق ایدیلورسه خطیبک بولدینی چاره‌نک مرجع اولدینی ده اعترافه مجبورم. حتی انسانلرده بر «سی اقل» قانونی وارددرکه معین بر مقصده وصول ایچون قارشولرنده بری مشکل دیگری قولای ایکی طریق بولنسه قولای جهتی ترجیح ایدرلر. لکن آنک کوسه‌تر دیگر طریق عجبا منزل مقصوده‌می ایصال ایدیبور. یوشه قعری بولنماز بر غایی ضلالته‌می؟ راه حقیقته سلوک ایتمک ایستینلر ایچون بومسئله‌نک حلی لازم کلور.

بز اهل اسلام ایچون ارتکاب ایتدیکمز معاصری بی چیرو ایده جلک
بر وصی شرعی بولندیغىدن ارتکاب ایدله مسنى توصیه ایده جىكز .
تربيه ايله انسانلىك كسب صلاح ایده جىكى ده بتون اهل انصاف تسلیم
ايدر ظنتدهيم . اما حسب البشرىه كىدىلەرنىن بر صغیرە ويا كېيىرە صادر
اولا اندر ایچون ده قطع اميدە محىل اولىيوب آندر كىدە بر التىجا كاهى
بولندىغۇ كۆستەرە حكم .

نضارا دن صادر او لان معاصينك و حى شرعى دفتر ينه، اهل اسلام دن
صدر او لان نركده كندى دفتر اعمال لر ينه قيد او لئىستىك فعليات ده چوق
تا ئيرى كورلى كده در. و قىيله بى انگليز غز تەسىدە كوردى يكم بى استاتىقە